

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Министерство образования и науки Республики Бурятия
МКУ "Закаменское РУО"
МАОУ "Цаган-Моринская СОШ"

ПРИНЯТО
на заседании
педагогического совета
МАОУ «Цаган-Моринская
СОШ»
Протокол №1
от «26» августа 2022 г.

СОГЛАСОВАНО
Заместитель директора по
УВР

Галданова С.З.

УТВЕРЖДЕНО
Директор МАОУ «Цаган-
Моринская СОШ»
Приказ №96 от «26» августа
2022 г.

Рабочая программа по бурятскому языку
Предмет: бурятский язык
Класс: 4
Всего часов: 68 ч

Составила :
Гуржапова дарима Викторовна,
учитель начальных классов

Пояснительная записка

Рабочая программа курса «Бурятский язык» для второго класса под редакцией авторов Дылыкова Р.С., Базаргуруева Т.Б., Дугарова Д.Б. и др. составлена на основе

Нормативных документов:

1. Федеральный закон от 29.12.2012 г. 273-ФЗ «Об образовании в Российской Федерации»;
2. Приказ Министерства образования и науки РФ от 6 октября 2009 г. №373 "Об утверждении и введении в действие федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования" (с изменениями и дополнениями);
3. Приказ Министерства образования и науки РФ от 22 марта 2021 г. №115 "Об утверждении Порядка организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам - образовательным программам начального общего, основного общего и среднего общего образования" (с изменениями и дополнениями);
4. Приказ Министерства просвещения Российской Федерации от 11.12.2020 № 712 "О внесении изменений в некоторые федеральные государственные образовательные стандарты общего образования по вопросам воспитания обучающихся". (Зарегистрирован 25.12.2020 № 61828);
5. Постановление Главного государственного санитарного врача РФ от 28 сентября 2020 г. №28 «Об утверждении санитарных правил СП 2.4.3648-20 «Санитарно-эпидемиологические требования к организациям воспитания и обучения, отдыха и оздоровления детей и молодежи»;
6. Устав МАОУ «Цаган-Моринская СОШ»;
7. Основная образовательная программа НОО МАОУ «Цаган-Моринская СОШ»;
8. Программа «Бурятский язык 1-4 классы» под редакцией авторов Дылыкова Р.С., Базаргуруева Т.Б., Дугарова Д.Б.

Тайлбари бэшэг.

Эхин һургуулиин буряад хэлэнэй программа хадаа дунда һургуулида үзэгдэхэ түрэлхи хэлэ болон литературын үндэһэ һууринь, тэрэнэй гуламтань боложо үгэхэ байна. Эхин классуудта буряад хэлэ зааха шухала зорилгонууд гэхэдэ: һурагша бүхэниие зүбоор, һайнаар, удхыень ойлгуулан уншуулжа, эли тодоор хэлүүлжэ, алдуугүйгоор, сэбэр гоёор бэшүүлжэ һургаха, һурагшадай үгэ хэлые баяжуулжа, ухаан бодолые хүгжөөхэ аргануудые хэрэглэхэ; оршон тойронхи юумэнүүд тухай һурагшадай мэдэсые үргэдхэхэ.

Түрүүшын үдэрһөө һурагшадые партадаа зүбөөр һууха дэбтэрээ зүбөөр табиха, ручкаа ба карандаша зүбөөр бариха дадалтай болгохо. Гараһан үзэгүүдээ, тэдэнэй хоорондохи холболтые нэгэ жэгдээр ниилүүлэн бэшүүлжэ һургаха. Ехэ бага үзэгүүдые, тэдэнэй холболтонуудые зүбөөр бэшэхэ дадалтай болгохо. Бэшэмэл үгэнүүдые болон мэдүүлэлнүүдые уншаад алдуугүйгөөр буулгажа бэшэхэ, багшын уншалга доро бэшэжэ шадаха.

Гурбадахи классай һурагшад багшын уншалга доро бэшэнэ, хэблэмэл текст хэрэглэн. һурагшадай али бүхы бэшэлгэнь нягта сэбэр, эли тодо ба алдуугүй байха еһотой. Гараһан дүримүүдэй хэрэглэжэ шадаха дадалтай болохо.

Дүрбэдэхэ классай һурагшад изложени, сочинени бэшэжэ һурана.

Үхибүүнэй өөрын хүгжэлтын дүнгүүд (личностные результаты):

- өөрынгөө сэдхэлэй байдал түрэл дээрээ хэлэхэ;
- оршон тойронхи байгаалиин, тиихэдэ хажуудахи хүнүүдэйнгээ байдал ойлгохо, тэдэндэ өөрынгөө хандаса, хүнүүдые дэмжэһэнээ, тэдэндэ туһалһанаа түрэл хэлэн дээрээ харуулха;
- өөрынгөө хэлэ уран, баян, тодо, сэбэр болонхоёо оролдохо;
- тоонтодоо, түрэл орондоо дуратай байһанаа, өөрынгөө хандаса харуулха;
- уншаха, харилсаха дуратай байха;
- бэшэхэ шадабаритай байха, буулгажа бэшэхэ, шагнажа ябаад бэшэхэ, өөрөө зохёон бэшэхэ;
- өөрынгөө сэдхэлэй байдал тухай, тиихэдэ үзэһэн юумэнүүд тухайгаа бэшэжэ (эссе жанрын түхэлөөр) харуулха;
- түрэл хэлээ шудалха эрмэлзэлтэй байха;
- өөрынгөө хэһэн ажал сэгнэжэ шадаха.

Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари (регулятивные УУД) :

- өөрөө хэшээлэй темэ хэлэхэ, зорилгыень табиха;
- багшатаа сугтаа һуралсалай проблемнэ асуудал яаж шийдхэхэ тухайгаа хөөрэлдэн, тусхай түсэб табиха;
- өөрынгөө хэжэ байһан үйлэнүүдые түсэбэй, алгоритмын үйлэнүүдтэй тааруулха, зэргэсүүлхэ, тиин өөрынгөө ажаябуулга шалгаха, сэгнэхэ, зүб болгохо.
- өөрынгөө ондоо хүнүүдэй, классайнгаа ажал тусхай критеринүүдээр шалгаха, хэр зэргэ шадабаритай болобобиб гэжэ элирүүлжэ һураха, критеринүүдые зохёохо.

Оршон тойрониин шудалха шадабари (познавательные УУД) :

- текстээр дамжуулагдаһан мэдээсэлнүүдэй янза (виды информации) ойлгохо: юун тухай хэлэгдэнэб, удхань ямар бэ, идейнь ямар бэ?
- олон ондоо янзын уншалга хэрэглэхэ;
- ондо ондоо түхэлтэй ытекстнүүд (текст, схемэ, таблица, зураг) сооһоо өөртөө мэдээсэл олохо;
- үгөөр хэлэгдэһэн ойлгосо схемэ, таблица, модель болохо, тиин һөөргэнь модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэхэ;
- анализ, синтез хэхэ;
- шалтагаан хойшолон хоёрой хоорондохи холбоо харуулха, тодоруулан зохёон тогтоохо;
- бодомжолхо.

Харилсалха шадабари (коммуникативные УУД):

- хэлэлгын зорилгоһоо дулдыдуулан өөрынгөө һанал бодол аман ба бэшэгэй хэлэн дээрэ харуулха;
- хэлэхэ, харилсаха зорилгоһоо үндэһэлэн, хэрэгтэй сагта монолог гү, али диалог хэрэглэжэ шадаха;
- өөрынгөө һанал бодол, һанамжа хэлэжэ, баталжа шадаха;
 - хүнүүдэй хэлэһые шагнаха, ойлгохо, тиин өөрынгөө һанал бодол хубилгахаяа бэлэн байха;
 - ажаябуулга эмхидхэхэдээ, хөөрэлдэжэ, хоорондоо хэлсэжэ, нэгэ һанал бодолго ерэхэ;
- асуудалнуудые табиха.

Буряад хэлээр шадабари (предметные результаты):

- олоной тогой түхэл абадаггүй юймэнэй нэрэнүүд тухай;
- зохилдохо гурбан арга, юумэнэй нэрын падежнүүдэй түхэлнүүдэй бэшэгдэхэ тухай;
- олоной тогой түхэлтэй үгэнүүдэй зохилдохо тухай;
 - юумэнэй нэрын падежнмдэй түхэлнмдэй мэдүүлэл соо дүүргэдэг үүргэ тухай;

- түлөөнэй нэрэ тухай ойлгостой байха: удха, ганса ба олоной нюурай түлөөнэй нэрэнүүд , түлөөнэй нэрын зохилдол;
- үйлэ үгэнүүдэй нюур харуулха тухай, нюурай частицанууд тухай;
- частицануудай үүргэ тухай, буруушааһан частицануудай үйлэ үгэтэй бэшэгдэхэ тухай;
- бусад частицануудай үйлэ үгэтэй бэшэгдэхэ тухай, тэдэ частицануудай үүргэ;
- тэмдэгэй нэрвн жэшээ дээрэ үгын сэхэ ба шэлжэһэн удха тухай харуулха;
- тогой нэрэ ба тэрэнэй удха: хэды? хэдыдэхи? гэжэ асуудалнууд, тоолоһон, дугаарлаһан тоогой нэрэнүүдэй янзанууд, тоогой нэрын нуури, тоогой нэрын үүргэ;
- наречии тухай ойлгосотой байха: удха, хаана? хэзээ? хайшаа? хэдыдэ? яжа? ямараар? хэр зэргэ? гэжэ асуудалнууд, мэдмэл сохи үүргэ, наречинүүдэй илгарал (сагай, байрын, зэргын);
- мэдүүлэлэй шухала гэшүүд тэрэнэй грамматическа нуури болоно гэжэ мэдэхэ;
- мэдүүлэлэй нэгэ түрэл гэшүүн тухай;
- союзуудай үүргэ тухай, нэгэ түрэл гэшүүдэй бэшэлгэ тухай;
- текстын гол удха болон темэ хоёрой холбоон;
- хэлэлгын стильмд тухай: уран зохёолой, яряанай, нуулсалай номой, сонин газетын;
- изложении бэшэжэ шадаха ёһотой.

Буряад хэлээр нурагшадай мэдэсэ, шадабари, дадал сэгнэхэ эрилтэ

1.Нурагшадай аман харюу сэгнэлтэ

Нурагшадай аман харюу сэгнэхэдэ иимэ юумэндэ анхаралаа хандуулха:

- харюунь зүб, дүүрэн гү;
- үзэһэн материала хэр зэргэ ойлгооб;
- үгэ хэлээ хэр зэргэ зүб нуруулжа харюусааб;
- мэдүүлэл найнаар зохоожо, үгэ зүбөөр хэрэглэжэ, грамматическа шүүлбэри хэжэ шадана гү.

Аман харюу сэгнэхэдэ, иимэ эрилтэ баримталха:

«5» сэгнэлтэ хэрбээ нурагшын үзэһэн материала хүсэд дүүрэнээр мэдэхэ, тодорхой найнаар нуруулжа, ханамжаяа үндэһэ баримтатайболгожо, литературна хэлээр, эли тодоор дамжуулжа шадаха байхадань;

«4» сэгнэлтэ хэрбээ нурагшын харюу «5» гэхэн сэгнэлтэдэ табигдадаг эрилтэ хангамаар аад, зүгөөр 1-2 алдуутай, багшын ажаглаһанай хойно, тэрэнээ өөрөө заһажа, нуруулан хэлэхэдэ, удаа дараагай ба хэлэнэй 1-2 алдуу гаргаһан байхадань;

«3» сэгнэлтэ хэрбээ нурагша тус темын гол зүйл мэдэхэ ба ойлгохо байһанаа харуулжа, материалаа дутуу нуруулпан, ойлгосо тодорхойлгодо гү, али дүрим дутуу мэдэхэ, ханамжаяа үндэһэ баримтатай болгожо, өөрөө жэшээ үгэжэ шадаагүй, материал нуруулхадаа удаа дарааень эбдэһэн , хэлэнэй талаар алдуу гаргаһан байхадань;

«2» сэгнэлтэ хэрбээ нурагша үзэһэн материала ехэнхиень мэдэхгүй, тодорхойлго ба дүрим хэлэхэдэ удхыень хазагайруулһан, материал ойлгожо ядангыар, гурымгүйгөөр нуруулһан байхадань табиха.

Нэгэдэмэл шалгалтын хүдэлмэри

Нэмэлтэ даабари дүүргэһые иимээр сэгнэхэ:

- «5» сэгнэлтэ – нурагшын бүхы даабарияа дүүргэһэн байгаа хаань;
- «4» сэгнэлтэ – даабариин гурбанай хоер хуби зүбөөр дүүргэһэн байгаа хаань;
- «3» сэгнэлтэ – даабариин хахадые зүбөөр дүүргэһэн хүдэлмэрийн түлөө;
- «2» сэгнэлтэ – даабариин гурбанай нэгэ хуби зүбөөр дүүргэжэ шадаагүй гү али даабари дүүргэжэ шадаагүй байгаа хаань табиха.

Зохёолго (сочинении) сэгнэлтэ

Зохёолго жанрайнгаа талаар иймэ: юрэ хөөрэхэн, зураглаһан, ухаалдин бодомжолһон, хүнэй дүрэдэ характеристикэ үгэхэн, бэшэг, хэрэгэй хэлэлгэ, литератураар творческо хүдэлмэри г.м. Нурагшад зохоолго класстаа гү, али гэртээ бэшэдэг.

«5» сэгнэлтэ темэдэ сэхэ, дүүрэн харюу үгэхэн, һанал бодолоо харуулһан, үгэ шэлэн абалга ба мэдүүлэл байгуулгада алдуугүй, тодо хурсаар ба уран хайханаар найруулагдаһан, бэшэгэй дүримдэ алдуугүй бэшэгдэхэн зохоолгын түлөө;

«4» сэгнэлтэ материал нурагшын хайн мэдэхэн, һанал бодолоо найруулжа, шухала хэрэгтэй тобшолол харуулһан, литературна хэлээр бэшэгдэхэн, 2-3 алдуутай байһан зохоолгодо;

«3» сэгнэлтэ темэдээ гол түлэб тааруу аад, нурагшын схематична харюу үгэхэн, үгышые хаа материал найруулхадаа, зарим тодо бэшэ зүйл гаргаһан гү, али зохоолгодо удаа дарааень эбдэхэн, 3-4 алдуу хэхэн зохоолгодо;

«2» сэгнэлтэ темээ нурагшын ойлгоогүй гү, али литературна материал мэдэхэгүй байһанаа харуулһан, 5-6 алдуутай байһан зохоолгодо.

Найруулга (изложени) сэгнэлтэ

Найруулга бэшүүлхэ текст нургалгын, хүмүүжүүлгын зорилго хангаһан, удхынгаа ба үгэ хэлэнэйнгээ талаар нурагшадай бэшэжэ шадахаар байха еһотой. Найруулга бэшүүлхэдээ, багашаг рассказ гү, али уран зохоол сооһоо богонихон зураглал үгэдэг. Найруулгын текстын удха ойлгосотой бэшэгдэхэн, авторы тайлбарилгатай, зохоолой геройн һанал бодол, тэрэнэй сэдхэл элээр харуулагдаһан байха еһотой.

Нурагшадай найруулгада хоёр сэгнэлтэ табигдаха.

Найруулга сэгнэхэдээ, иимэ эрилтэ хүтэлбэри болгохо:

«5» сэгнэлтэ текстын удха ойлгожо, текстын удха дүүрэнээр бэшэхэн, мэдүүлэл зохоолгодо алдуу гаргаагүй, үгэ хэлэниинь баян, эли тодо, уран гое байһан, бэшэгэй дүримөөр алдуу гаргаагүй аад, сэлэлтын тэмдэгтэ 1-2-һоо дээшэ бэшэ алдуу гаргаһан найруулгын түлөө табиха;

«4» сэгнэлтэ удхань зүбөөр гаргагдаһан, үйлын бүхы шухала зүйл удаа дараалан алдуугүйгөөр дамжуулагдаһан, үгэ хэлэниинь тодо аад, хүсэд дүүрэн уран гое бэшэ, үгэ шэлэн абалгада гү, али мэдүүлэл зохоолгодо 2-3-һаа дээшэ бэшэалдуу гаргаһан, 2-3-һаа дээшэ бэшэ бэшэгэй дүримэй ба 2-һоо дээшэ бэшэ сэглэлтын тэмдэгээр гү, али 1 бэшэгэй дүримэй ба 3-һаа дээшэ бэшэ сэглэлтын тэмдэгээр алдуу гаргагдаһаннайруулгын түлөө табиха;

«3» сэгнэлтэ удхань гол түлэб зүбөөр дамжуулагдаһан аад, найруулгын удаа дара эбдэрхэн, үгэ шэлэн абалгада гү, али мэдүүлэл зохоолгодо 4-һөө дээшэ бэшэ алдуу хэгдэхэн найруулгын түлөө табиха;

«2» сэгнэлтэ удхань хүсэд дүүрэн дамжуулагдаагүй, удаа дарааень горитойхоноор эбдэхэн, үгэ шэлэн абалгада, мэдүүлэл зохоолгодо 6-һаа дээшэ алдуу хэгдэхэн, бэшэгэй дүримөөр 7-һоо дээшэ алдуутай, мүн удхыень огто дамжуулжа шадаагүй найруулгын түлөө табиха.

Бэшэгэй дүримөөр, сэглэлтын тэмдэгээр нурагшын алдуутайгаар бэшэхэн байгаа хаа, тэрэниие хайнаар сэгнэжэ болохогүй.

Календарна – тематическа тусэблэлгэ

1 четверть- 18 час

№ п/п	Наименование разделов и тем программы	Кол-во часов	Дата проведения урока	Примечание
1	Хэлэлгын хубинууд: дабталга	1		
2	Юумэнэй нэрэ	1		
3	Юумэнэй нэрын тоо	1		
4	Зохилдол: ойлгосо	1		
5	Зохилдохо нэгэдэхи арга	1		
6	Зохилдохо хоёрдохи арга	1		
7	Зохилдохо гурбадахи арга	1		
8	Олоной тоодо сохилдол	2		
9	Нэрын падежэй түхэлтэй үгэнүүдэй үүргэ	1		
10	Хамаанай падежэй түхэлтэй үгэнүүдэй үүргэ	1		
11	Зүгэй падеж: хэндэ, юундэ, хаана?	1		
12	Нэрын болон үйлын падежэй түхэлтэй юумэнэй нэрэнүүд	2		
13	Н хашалган һүүлтэй юумэнэй нэрэнүүд үйлын падежэй түхэлнүүд	2		
14	Шалгалтын хүдэлмэри	1		
15	Алдуунууд дээрэ хүдэлмэри	1		

2 четверть- 14 час

№ п/п	Наименование разделов и тем программы	Кол-во часов	Дата проведения урока	Примечание
1	Зэбсэгэй падежэй түхэднүүд	2		
2	Хамтын болон гаралай падежнүүд	2		
3	Дахуул үгэнүүдэй үүргэ	2		
4	Түлөөнэй нэрэ:ойлгосо	2		
5	Түлөөнэйнэрын нюур	2		
	Түлөөнэйнэрын сохилдол	1		

6				
7	Изложени	1		
8	Шалгалтын хүдэлмэри	1		
9	Алдуунууд дээрэ хүдэлмэри	1		

3 четверть- 20 час

№ п/п	Наименование разделов и тем программы	Кол-во часов	Дата проведения урока	Примечание
1	Үйлэ үгэнүүд: тэдэнэй илгарал	1		
2	Үйлэ үгэнүүдэй сагууд	1		
3	Үйлэ үгэнүүдэй залгалтанууды бэшэхэ дүримүүд	1		
4	Үйлэ үгэнүүдэй нюур харуулалга	2		
5	Үйлэ үгэнүүдтэй буруушааһан частицанууды бэшэлгэ	1		
6	Үйлэ үгэнүүдэй үшөө ямар частицанууд бэшэгдэдэг бэ?	1		
7	Тэмдэгэй нэрэ	1		
8	Үгын удха: синонимууд, антонимууд, омонимууд, сэхэ ба шэлжэһэн удха	2		
9	Тоогой нэрэ: ойлгосо	2		
10	Тоогой нэрэнүүдэй нуури	1		
11	Наречи: ойлгосо	2		
12	Наречи- мэдүүлэлэй гэшүүн	1		
13	Наречинүүдэй удхаараа илгарал	2		
14	Шалгалтын хүдэлмэри	1		
15	Алдуунууд дээрэ хүдэлмэри	1		

4 четверть- 16 час

№ п/п	Наименование разделов и тем программы	Кол-во часов	Дата проведения урока	Примечание
1	Мэдүүлэл – хэлэлгын гол единицэ	1		
2	Мэдүүлэлэй шухала гэшүүн – мэдүүлэлэй грамматическа хуури	2		
3	Мэдүүлэлэй нэнэ түрэл гэшүүн	2		
4	Хэлэлгын нюусанууд. Текстын темэ болон гол удха	2		
5	Хэлэлгын стильнууд	1		
6	Уран найхан стиль, тэрэнэй илгарал	2		
7	Номой стиль, тэрэнэй илгарал	1		
8	Эрьежэ хойшоо харагты. Үгэ тухай юу мэдэхэбта?	1		
9	Мэдүүлэл тухай юу мэдэхэбта?	1		
10	Хэлэлгын нюусанууд тухай юу мэдэнэбта?	1		
11	Шалгалтын хүдэлмэри	1		
12	Алдуунууд дээрэ хүдэлмэри	1		

Диагностика

№ п/п	Тема	Вид и форма контроля	Контрольно-измерительные материалы
1	Мэдүүлэлэй шухала, юрын гэшүүд Үгын бүридэл	Хэблэмэл үзэгүүдээр бэшээтэй текст хэрэглэн, диктант бэшэлгэ	Саһан
2	Юумэнэй нэрэ, юумэнэй нэрын	Бэлэн бэшээтэй түсэб хэрэглэн, диктант бэшэлгэ	Эрэ тахяа шаазгай хоёр

	зохилдол		
3	Үйлэ үгэ. Үйлэ үгын саг	Изложени бэшэлгэ	Үгын бүридэл
4	Мэдүүлэл, мэдүүлэлэй гэшүүд	Диктант бэшэлгэ	Зунай хүни

Хэрэглэгдэһэн литература

һурагшын:

1. Буряад хэлэн, Р.С. Дылыкова, Т.Б. Базаргуруева, Д.Б. Дугарова ; «Бэлиг», Улаан-Удэ, 2012
2. электронный учебник «Буряад хэлээ сахия»

багшын:

1. Методическа дурадхалнууд, Р.С. Дылыкова, Т.Б. Базаргуруева, Д.Б. Дугарова ; «Бэлиг», Улаан-Удэ, 2012
2. Буряад һургуулиин программанууд, Р.С. Дылыкова; «Бэлиг», Улаан-Удэ, 2013
3. электронный учебник «Буряад хэлээ сахия»
4. Буряад хэлэн, Р.С. Дылыкова, Т.Б. Базаргуруева, Д.Б. Дугарова ; «Бэлиг», Улаан-Удэ, 2012

ПРИЛОЖЕНИЯ

Входная диагностика (диктант)

Мэхэтэй үнэгэн

Нэгэ нохой үнэгэ намнаба. Үнэгэн эсэшэбэ. Нохой дүтэлбэ. Үнэгэн гэгтэ хэбтэшэбэ. Нохой хажуугаарнь алад гарашаба. Үн.г.н хажуу тээшээ шугы руу оробо. Нохойн гэдэргээ эрьехэдэ, юушые харагдабагүй.(26)

1 четверть

Саһан.

Бороотой намар үнгэрөөд, һалхи шуургатай үбэл ерэбэ. Дайда дэлхэй сагаан хүнжэлөөр хушагдаба. Модод, һөөгүүд, түгсүүлнүүд саһан малгайнуудтай болонхой. Саһан наранда яларан, үнгын ошонуудые сасаруулан харагдана. Саһанууд ехэнхидээ гоёхон одохоной түхэлтэй байдаг. (37үгэ)

2 четверть

Эрэ тахьяа шаазгай хоёр.

Гэртэ тэжээгдэһэн шаазгаймнай гар дээрэһээ эдеэлдэг байба. Нэгэтэ эрэ тахьяагай шаазгайе эдюулжэ байхые харабди. Нэгэ дахин шаазгайда үгөөд, һүүлдэнь өөрөө эдеэд, удаань дахин шазгайн аманда үгэхэ юм. Тэрээнһээ хойшо тахьяанууднай шаазгайтай хамта эдеэлдэг һэн. Шазгайһаа тэрьедэхэ болёод, хамта газаагуур ябахыень оло дахин харадаг болоо һэмди. (45 үгэ)

3 четверть

Үгын бүридэл.

Ангуушан нэгэ эмэ заание намнаба. Тэрэнь зулзагатайа ангуушадһаа тэрьедэжэ гүйбэ. Ангуушад тэрэ заание гүнзэгы гол тээшэ хашаба ха. Заан голдо хүрэхөөр зулзагата хоншоороороо орёожо тэбэрээд, уһа уруу орожо тамарба. Зулзагань уһанһаа айба. Эхэнь голлой сана гаратараа хоншоороороо уһан дээрэ үргөөд ябаһан байгаа. Ангуушад заанай зулзагата хайрлахые хараба. Тиимэ дээрэһээ намнангуй орхихон байгаа.(52 үгэ)

4 четверть

Зунай һүни.

Зунай һүни. Үдэртөө бороо ороошые һаа, газаа дулаахан, шиигтэй ногооной яатайхан үнэр хамар сорьёлно. Ангаһан газарта бороо асаржа ерэхэн боро үүлэнүүд һалхинда намнуулан, урда зүг барижа ябашоо. Тойроод сэлгээн. Богонихон һүнинүүдтэй энэ сагта хүсэд харлажа үрдидэггүй тэнгэри ойлгогдошогүй һонин үнгэтэй. Үшөө нэгэ хэдыхэн болоод, тэрэ зүүн хаяаһаа сайража эхилхэ. Үдэртөө эдеэлжэ садаһан үнээдэй хорёо соогоо уухилалдан хэбтэхэнь хон-жэн байдал соо элихэн дуулдана. Тээ саанахана абяагүйхэнөөр мэлмэрэн урдадаг горхохон бии. Горхоной саада бээдэ түүдэгэй гал һулаханаар улаабхилна, тээд залу басагад, хүбүүдэй наадахань энэ холоһоо дуулданагүй. (84 үгэ)

